

D66 TEXEL

Het kan **hier** ook

verkiezings programma 2026

**Echte democratie
vraagt dat we
elkaar tegemoet
komen**

**D66
TEXEL**

Het kan **hier** ook

Voorwoord

Texel is een eiland om trots op te zijn. Een plek waar mensen elkaar kennen, waar ruimte is voor natuur en waar samenleven vanzelfsprekend voelt. Maar wie hier woont en werkt, weet ook dat die vanzelfsprekendheid onder druk staat. Een betaalbaar huis vinden is steeds lastiger, goede zorg is niet altijd dichtbij en grote keuzes over energie, ruimte en mobiliteit vragen om zorgvuldigheid en samenhang.

Wij geloven dat het anders kan. Dat we niet hoeven te kiezen tussen behoud en vooruitgang, maar dat we die twee juist kunnen verbinden. Dat vraagt om durf, creativiteit en vooral om het gesprek met elkaar te voeren. Niet over mensen praten, maar mét mensen.

Daarom durven we in dit programma ook **concrete en soms vernieuwende oplossingen** te benoemen. Zo willen we dat **wie op Texel werkt, hier ook kan wonen**, door bij nieuwbouw het grootste deel betaalbaar te maken en voorrang te geven aan economisch gebonden Texelaars. We kijken verder dan traditionele woningbouw alleen, en onderzoeken **tijdelijke woningen, tiny houses en woonboten** in de haven van Oudeschild als volwaardige oplossingen voor het woningtekort.

Omdat een eiland alleen toekomst heeft als jonge gezinnen hier kunnen blijven, zetten we **kraamzorg en geboortezorg** nadrukkelijk op de agenda. Goede geboortezorg is geen luxe, maar een randvoorwaarde. Dat betekent ook dat kraamzorg-medewerkers op Texel moeten kunnen wonen. Dit geldt ook voor al de **seizoenswerkers** die zich het hele seizoen inzetten in de **horeca, landbouw** of elders. **Huisvesting** voor deze krachten is **essentieel** om deze sectoren draaiende te houden.

Om Texel leefbaar te houden, durven we ook anders te kijken naar mobiliteit. **Gasten parkeren buiten de dorpen**, zodat er meer ruimte voor inwoners en voor groen is. Meer ruimte voor fietsers en een nieuw fietspad van de Redoute naar Den Hoorn. Plus een **hop-on hop-off bussysteem** dat het eiland beter bereikbaar maakt voor iedereen.

Op het gebied van duurzaamheid kiezen we voor vooruitgang mét draagvlak. Geen besluiten over grote windmolens zonder inwoners, maar wél ruimte voor **kleinschalige energieoplossingen**, innovatie en lokaal eigenaarschap. Zo blijft Texel koploper, op een manier die past bij het landschap en bij de gemeenschap.

In dit verkiezingsprogramma laten we zien waar D66 Texel voor staat: voor **wonen** dat weer **perspectief** biedt, voor **zorg** die dichtbij blijft en voor duurzaamheid die werkt omdat **inwoners** meedoen. We kiezen niet voor snelle oplossingen, maar voor keuzes die passen bij Texel – soms vernieuwend, soms out of the box, maar altijd met oog voor het eiland en de **mensen** die het dragen.

Dit programma is **een uitnodiging**. Om mee te denken, mee te praten en samen te bouwen aan een Texel dat leefbaar blijft – nu en voor de generaties na ons.

Het kan hier ook!

Astrid van de Wetering, Marc Leclou, Duurt Holman, Henk Jan Barendregt, Milan Holman, Michiel Snijders, Fedde van Overmeeren en alle andere leden van **D66 Texel**.

Inhoudsopgave

I.	Wonen	05
II.	Duurzaamheid & Energie	08
III.	Klimaat, Circulariteit	11
IV.	Onderwijs, Jeugd	14
V.	Toerisme, Werkgelegenheid, Recreatie	18
VI.	Organisatie, Communicatie	22
VII.	Gezondheid, Beweging, Kraamzorg	25
VIII.	Mobiliteit	29
IX.	Veiligheid, Toezicht, Handhaven	32
X.	Landschap, Flora, Fauna	35
XI.	Financiën	39

Hoofdstuk I

Wonen

Wonen

D66 Texel heeft als belangrijkste doelstelling dat woningbouw financieel haalbaar moet zijn voor jonge mensen. Texel heeft deze leeftijdscategorie hard nodig om in de toekomst de vergrijzende economie draaiende te houden en om de benodigde dienstverlening te kunnen blijven leveren. D66 Texel wil inzetten op de bouw van méér, juist tijdelijke, woningen om flexibel om te kunnen gaan met de acute tekorten. Bij nieuwbouw gaan wij uit van de 70/30 regel (70% betaalbare woningen, 30% vrije sector). Het is van belang Texel van werkelijk betaalbare woningen te voorzien voor jonge werkende mensen die op het eiland willen blijven of willen terugkeren.

Betaalbare starterswoningen

Personeelswoningen

Mantelzorg

Energie-neutraal

Economisch gebonden

Woonboten haven Oudeschild

1.

Creatieve financieringsmogelijkheden, zoals de **starterslening** vanuit de gemeente Texel, zijn een goede manier om **woningzoekende starters** die op Texel willen wonen en werken te **ondersteunen**. Er zijn echter **meer mogelijkheden**: Koopgarant, koopstart en een regeling (BKT) waarvoor wij een motie ingediend hebben (aangenomen), maar die nog niet als prioriteit in de uitvoering is meegenomen. Wij gaan hiervoor opnieuw aandacht vragen.

2.

De **realisatie** van **personeelswoningen** voor bijvoorbeeld seizoenswerkers en zorgmedewerkers is van **belang** voor D66 Texel. Tiny Houses of containerwoningen in alle vormen en maten en voor betaalbare prijzen. Deze alternatieve woningen kunnen, wat D66 betreft, op meerdere plaatsen op het eiland als tijdelijke woning voor jongeren, studenten en seizoenswerkers geplaatst worden. Ook zou een **personeelsschip** (zoals de boot voor vluchtelingen uit Oekraïne) in de haven van Oudeschild een uitkomst bieden. De initiatieven vanuit TOP en diverse ondernemers, die onderzoekt of er een campus voor tijdelijk personeel kan worden gerealiseerd wil **D66 Texel** graag **ondersteunen**. Ook het KPN gebouw in Den Burg zou zich na verbouwing uitstekend lenen als personeelsgebouw voor sectoren die woningen nodig hebben voor hun werknemers.

3.

Het splitsen van grote woningen is reeds mogelijk maar er wordt weinig gebruik van gemaakt. De mogelijkheden hiervoor moeten eenvoudig en zichtbaar worden aangeboden door de gemeente Texel. Ook willen we het voor Texelaars makkelijker maken om **mantelzorgwoningen op eigen erf** te plaatsen, wel met behoud van het Texelse eiland karakter.

4.

Bij het ontwikkelen van de **haven in Oudeschild** denken we graag out of the box. Het **plaatsen van woonboten** in de nieuwe haven vinden wij een schitterend idee. Het draagt bij aan een mooie uitstraling van de haven, het zorgt voor levendigheid en er worden weer nieuwe woningen beschikbaar gesteld. Uiteraard moet dit in overleg met havenbestuur.

5.

D66 Texel zou graag de mogelijkheid van een nieuw dorp op Texel laten toetsen. **Energie-neutrale woningen die aansluiten bij zoekende starters**, (terugkerende) Texelse jeugd en senioren zouden zich hier kunnen vestigen.

6.

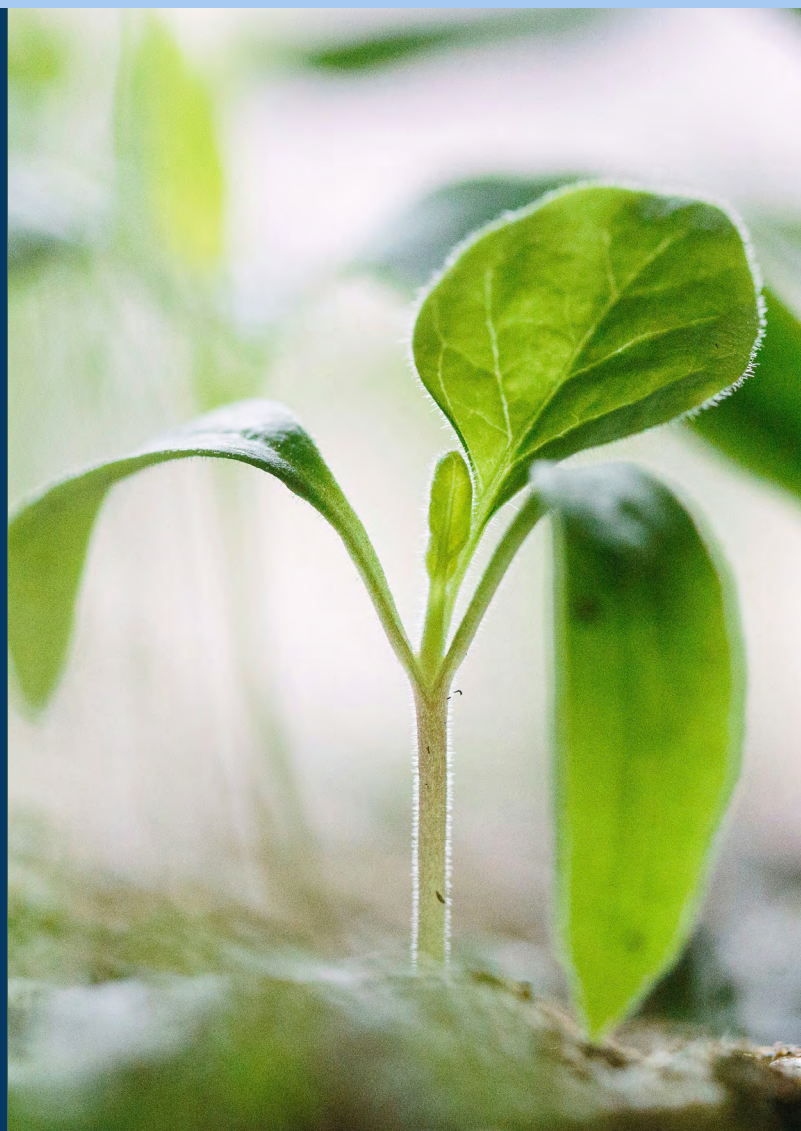
Om doorstroming van woningen te stimuleren moet vooral ingezet worden op **betaalbare en levensloopbestendige seniorenwoningen** (huur en koop). Senioren willen vaak wel verhuizen naar een kleinere woning maar die moet wel beschikbaar, betaalbaar en **afgestemd** zijn op hun **levensbehoeften**.

7.

Mensen die op Texel werken moet ook op Texel kunnen wonen. **Economisch gebonden** mensen moeten **voorrang** krijgen op het gebied van huisvesting.

Hoofdstuk II

Duurzaamheid & Energie

Duurzaamheid & Energie

Hoe meer mensen kiezen voor duurzame producten en diensten, hoe groter de kansen voor ondernemers om daarop in te spelen. Van de bakker op de hoek tot de innovatieve startup: ondernemers helpen ons vooruit. D66 streeft ernaar Texel zoveel mogelijk zelfvoorzienend en circulair te maken en daar hebben we iedereen bij nodig. Texel moet een inspirerend voorbeeld worden op het gebied van innovatie en duurzaamheid. Zo wil D66 Texel overvloedig regenwater bufferen voor onder andere de landbouw. Ook is het van belang de hoeveelheden afval naar beneden te brengen en deze op een juiste manier te belasten. Hierbij geldt uiteraard: wat je niet aan afval produceert hoef je ook niet op te ruimen. Ook is het belangrijk het eiland plastic vrij te houden. Initiatieven zoals Texel Plastic Vrij moeten worden ondersteund.

Inwonersberaad

Laagdrempelig verduurzamen

Energiezelfstandigheid

Innovatie

Hop-on Hop-off bus

1.

Texel heeft jarenlang het eiland Samsø als voorbeeld genomen als het gaat om innovatie en duurzaamheid maar daar is in het verleden politiek onvoldoende draagvlak voor gevonden. **D66 Texel wil blijven streven naar energiezelfstandigheid en innovatie.**

2.

Windmolens hoger dan 15 meter is **een gevoelig onderwerp** op Texel. Er heerst verdeeldheid op het eiland om deze windmolens wel of niet te plaatsen. Voor beide kanten valt iets te zeggen maar D66 Texel hecht in deze kwestie veel waarde aan **de uitkomst** van het **inwonersberaad**. Zij hebben in januari 2025 aangegeven geen voorstander te zijn van windmolens hoger dan 15 meter. Er is echter een mogelijkheid dat Texel, vanuit Regionale Energie Strategie van de provincie, **een plek moet aanwijzen** voor windmolens. Daarom moeten wij **nu** al gaan **nadenken over** een mogelijke plaats voor windmolens. Mocht die **verplichting** werkelijkheid gaan worden willen wij graag, samen met de inwoners een locatie bepalen. Voorwaarde hierbij is een **gezamenlijk eigenaarschap** voor alle Texelaars zodat iedereen profiteert.

3.

De afgelopen jaren heeft **D66 Texel zich ingezet** voor het mogelijk maken van **windwokkels**. Uiteraard zijn we trots dat hier momenteel beleid voor gemaakt wordt. Om een voorbeeld te nemen aan de wokkels wil D66 Texel zich **nu** gaan **inzetten** voor **kleine windmolens** (tot 15 meter).

4.

Burgers die hun woningen duurzaam willen (laten) maken kunnen bij het duurzaam-bouwloket en Texel Isoleert terecht. De **beschikbare hulp en informatie moet eenvoudig en overzichtelijk** aangeboden worden zodat **de drempel** om te **verduurzamen** nog **lager** wordt. D66 geeft bij de uitvoering van maatregelen de voorkeur aan lokale bedrijven i.v.m. de circulaire economie.

5.

Een **vast percentage** van de investeringen rondom de energietransitie moet worden ingezet voor kleinschalige proeven om middels innovatie stappen te kunnen zetten naar een zoveel mogelijk energieneutraal eiland. Tevens moeten **collectieve initiatieven** zoals de postcoderoos-projecten uitgewerkt worden. Denk hierbij aan zonnepanelen, goed landschappelijk ingepast, boven parkeerplaatsen of fietspaden voorzien van zonnepanelen

6.

D66 Texel is voorstander van verduurzaming van het openbaar en toeristisch vervoer op Texel. Daarbij denken wij aan bussen en willen we onze plannen voor een **Hop-on Hop-off** bussysteem vorm gaan geven. Hierbij wordt het voor **gasten** en voor **Texelaars** **mogelijk** zich zonder auto te **verplaatsen tussen dorpen, strandslagen en toeristische attracties.**

7.

Om duurzaam vervoer nog meer te stimuleren is het van belang **meer publieke laadpunten** te realiseren. Zo kiezen mensen eerder voor de **elektrische fiets** en zijn ook mensen in een scootmobiel geholpen. Bij elke nieuwe inrichting of nieuwbouwwijk moet bij de start de infrastructuur hiervoor in orde gemaakt worden, zoals afgesproken in de aangenomen motie van D66. Het zichtbaar maken van de laadpunten middels een app of kaart is nog niet voldoende geregeld en zou een mooie toevoeging zijn voor Texelaar en toerist.

Hoofdstuk III

Klimaat &

Circulariteit

Klimaat & Circulariteit

Een groene omgeving is goed voor mens en dier. Met meer groen zorgen we niet alleen voor een prettiger leefklimaat, maar bieden we ook veel meer ruimte aan biodiversiteit in onze gemeente en méér groen biedt verkoeling. Bij vernieuwingen in de openbare ruimte is meer groen de norm voor D66 Texel. We moeten ons bewust zijn van het veranderende klimaat. We moeten anticiperen op hevige regenbuien en langere periodes van droogte. Klimaatadaptatie is daarom belangrijk. Problemen met wateroverlast zijn al aan het ontstaan, met elkaar zullen we hiervoor oplossingen moeten vinden.

Ondergrondse containers

Bijdrage toeristen

Lokaal voedsel

Diervriendelijk

Hemelwater hergebruiken

1.

Het **teveel** aan **hemelwater** dient te worden opgevangen en waar **mogelijk opgeslagen** worden om in droge periode te kunnen gebruiken. Afwatering en sloten moeten beter door kunnen stromen om het resterende overvloedige water te kunnen afvoeren. Bufferzones, wadi's, slimme sluizen en pompsystemen om het water terug te brengen naar waar nodig zijn hiervoor opties. **Initiatieven** vanuit burgers moeten meegenomen en **ondersteund worden**. Met de Watertafel dienen afspraken over wateroverlast vanuit de duinen besproken te worden. Het mag niet zo zijn dat delen van het bos onbruikbaar worden voor onze inwoners en gasten en aanwonende overlast ervaren.

2.

Wij zijn voor een vast tarief voor de afvalstoffenheffing voor onze inwoners. Wel denken wij dat er **beter gekeken moet worden naar de bijdrage van onze gasten omtrent de afvalstoffen en het waterverbruik**. Wanneer daar een beter beeld van is zal moeten worden uitgerekend hoe het principe van de vervuiler betaald daar de norm kan worden. D66 is geen voorstander van de invoering van een Diftar systeem.

3.

Graag zetten wij ons in voor meer **ondergrondse containers**. Niet alleen voor karton, glas en restafval maar **ook plastic** moet hierin meegenomen worden. Veel mensen in de dorpen hebben geen plek voor drie verschillende containers waardoor het scheiden van afval een drempel wordt. Tevens zou dit een uitkomst kunnen zijn op de strandslagen of andere drukbezochte publieke plekken op Texel).

4.

D66 wil meer inzetten op circulariteit door zelf circulair in te kopen en **afval** maximaal **gescheiden** inleveren. Ook kan de gemeente bij bedrijven meer bewustwording op dit gebied creëren. Zo zouden er op alle **strandslagen**, in de **dorpskernen** en andere drukbezochte plaatsen **grote scheidingscontainers** (wellicht ondergronds) geplaatst kunnen worden. Bedrijven zouden beloond moeten worden om hun afval ook op deze manier af te voeren. maatregelen de voorkeur aan lokale bedrijven.

5.

Door als gemeente initiatieven zoals Texel Eet te ondersteunen dragen we bij aan **circulaire en duurzame omgang van lokaal geteeld voedsel**. Vanuit deze organisatie is gebleken dat er **voldoende draagvlak is vanuit de boeren** om een dergelijk systeem op te tuigen. Via verkoop aan lokale horeca én aan Texelse particulieren wordt de cirkel rond gemaakt.

6.

Vanuit de overtuiging dat een beschaafde samenleving **fatsoenlijk en veilig omgaat met dieren** en in evenwicht met de omgeving wil produceren, wil D66 **stallen verbeteren** en voor zorgen dat **dieren meer ruimte** krijgen voor natuurlijk gedrag. D66 wil dat de stallen goed in het landschap zijn ingepast.

Hoofdstuk IV

Onderwijs

& Jeugd

Onderwijs & Jeugd

Mensen moeten de mogelijkheid krijgen zich een leven lang te ontwikkelen. Goed ingericht onderwijs is het begin van persoonlijke groei. Goed aansluitend basis- en voortgezet onderwijs is noodzakelijk voor het eiland en komt de leefbaarheid ten goede. Jonge gezinnen blijven hierdoor op Texel of komen zelfs naar Texel toe. Ook een vervolgaansluiting op de arbeidsmarkt is van groot belang, het voorkomt lang openstaande vacatures en jongeren krijgen de kans zich na hun scholing verder te ontwikkelen in hun nieuwe baan. Horeca-, zorg-, agrarische- en techniekopleidingen moeten vanuit de gemeente ondersteund en verder doorontwikkeld worden.

Omgaan met social media

Meer vervolgonderwijs

Opvang

Werk/leertrajecten

Schooltuintjes

Zeezwemmen

1.

Zoveel mogelijk kinderen moeten op Texel naar school kunnen. Uiteraard wordt hierbij in eerste instantie gedacht aan het basis- en voortgezet onderwijs maar ook speciale scholen of stille ruimtes voor kinderen met een beperking moeten op Texel aanwezig zijn. Ook **kinderen die moeite** hebben met **leren**, door welke reden dan ook, moeten een plek kunnen vinden in ons schoolsysteem. Hiervoor moeten **docenten aangetrokken** en **gehuisvest** kunnen worden.

2.

D66 wil **vervolgonderwijs** (MBO, HBO en universiteit) op het eiland **aanbieden**. Dit kan in de vorm van stages of projecten die aansluiten op de studie die de studenten volgen aan de overkant. **De Texel Academy en Kenniswerkplaats** moeten worden **uitgebreid** zodat ze meerdere studenten kunnen opleiden. Ook zouden afdelingen zoals zorg (o.a. kraamzorg) en **agrarische en groenvoorziening beroepen** kunnen worden **toegevoegd**. De grootste sectoren van Texel krijgen hierdoor sneller, eerder en gemakkelijker **nieuwe aanwas** van **arbeidskrachten**. Dit kan in de vorm van een stage maar uiteraard ook na het afronden van de opleiding. Wel is van belang dat de afgestudeerden huisvesting op Texel kunnen vinden. Zie onze oplossingen hiervoor bij de hoofdstuk "wonen".

3.

De gemeente moet een **actieve rol** gaan nemen in het **bevorderen van aansluiting** van scholen op de arbeidsmarkt. Hierbij kan gedacht worden aan **het stimuleren** van **werken** in de sectoren horeca, zorg en de agrarische sectoren of andere beroepen binnen **het MKB**. **AOW'ers met vakkenis** kunnen worden uitgenodigd hierbij een begeleidende rol te spelen zodat hun opgedane **kennis niet verloren gaat**. Goede, bij de tijd passende, kaders zijn hierbij van belang en moet gezamenlijk worden ingekleurd.

4.

D66 wil **goede voorlichting** op de Texelse scholen. Hierbij denken wij aan onderwerpen zoals:

- De consequenties van vrouwenonvriendelijk gedrag;
- Seksuele voorlichting;
- Psychische problemen;
- De gevolgen drugs, vaperen, roken en alcohol

5.

D66 is voorstander van **brede scholen** die naast goed onderwijs **ook** (gratis) **kinderopvang**, voorschoolse educatie, **buiten- en naschoolse opvang**, sport en cultuur bieden in samenwerking met partners. Dit kan bijvoorbeeld ook door lessen over Texelse natuur of geschiedenis. Door dit brede aanbod kan de school beter **inspelen** op de **individuele behoeften** van een kind, talenten stimuleren en tijdig achterstand signaleren.

6.

In het kader van preventie, welzijn en **jeugd** is het van belang dat scholieren **leren omgaan** met **social-media**. Het is inmiddels bekend dat social-media kan zorgen voor stress, **eenzaamheid**, **lage zelfwaardering**, slaap problemen en verhoogde kans op angst en depressieve klachten. Indien de lokale scholen openstaan voor het aanbieden van dit soort lessen moet **de gemeente klaar staan** deze te faciliteren. Dit kan in samenwerking met de GGD, Jongerenwerk of andere externe partijen. Tevens biedt educatieve invulling door middel van sport en muziek ook aansluiting op dit probleem.

7.

Zwemlessen voor de minima worden al vergoed door de gemeente. Het belang van zwemmen in zee verdient **meer aandacht**. D66 Texel wil daarom graag zeezwemmen **faciliteren** zodat alle kinderen die op Texel wonen de kans krijgen om op een verantwoorde manier de zee in te duiken.

8.

Graag willen wij meer **werk/leertrajecten** op Texel.

Niet alle kinderen willen of kunnen **leren vanuit**

boeken en gedijen juist beter door dingen te doen.

Het Texelse MKB zou hiermee zijn voordeel kunnen doen om leerlingen vier dagen per week, onder begeleiding, aan het werk te hebben. Leerlingen leren op een **praktische manier** een vak, halen voldoening uit het feit dat ze ergens goed in aan het worden zijn en dit biedt toekomstperspectief. Een dag per week wordt naar school gegaan om de benodigde theorie en ontwikkelingen te bespreken. Een dergelijk systeem wordt door de Texel Academy al benut, D66 zou dit graag uitvergroten door **ook andere opleidingen** toe te voegen.

9.

D66 wil de **schooltuintjes terug!** De gemeente kan plekken faciliteren waar leerlingen in aanraking komen met alles vanuit de grond groeit. Om **het belang** van gezonde **landbouw** en **natuur** te stimuleren is het belangrijk jeugd in aanraking te laten komen met de verbouwing van **groente**, planten en bloemen. Veel kinderen weten niet meer waar eten vandaan komt en zijn zich nog niet bewust van **biodiversiteit** en duurzaamheid. Op school moet je dit mogen leren, bovendien komen de leerlingen ook extra buiten en wordt **gezond eten** vanzelfsprekender.

Hoofdstuk V

Toerisme,

Werkgelegenheid,

Recreatie

Toerisme, Werkgelegenheid, Recreatie

De stranden, de dorpen en de Texelse kust trekken jaarlijks ongeveer een miljoen gasten naar Texel, dit zorgt voor ongeveer vier keer zoveel overnachtingen. Het toerisme is de grootste inkomstenbron van het eiland en zorgt voor veel werkgelegenheid voor Texelaars. Ongeveer 80% van de inwoners werkt direct of indirect in deze branche. Om al deze bezoekers goed te kunnen bedienen, zonder dat dit voor overlast zorgt, is van belang het toerisme in goede banen te leiden. De natuur en inwoners verdienen bescherming, terwijl het typische Texelse dorpskarakter behouden moet blijven. Arbeidsmarkt en onderwijs moet goed op elkaar afgestemd zijn om doorstroming te bevorderen en huisvesting voor arbeidskrachten in de bepalende branches moeten beschikbaar zijn.

Ruimte voor ondernemers

Texels karakter

Seizoenskrachten

Camperplekken haven Oudeschild

Toeristenbelasting

Ruimere evenementenkalender

1.

Rondom het **haventerrein van Oudeschild** zou de gemeente ondernemers met innovatieve plannen moeten faciliteren om de haven kansen te bieden voor nieuwe bedrijfsontwikkeling passende bij een zelfstandige haven. **Camperplekken** bieden ruimte voor het toerisme dat graag het eigen huis op wielen meeneemt en zou mee genomen kunnen worden in de ontwikkeling van de nieuwe haven. Als gemeente moeten we **meerdere soorten van toerisme** blijven ondersteunen, waarbij goed gelet moet blijven worden op de kwaliteit van leven op en rondom het eiland.

2.

De stranden worden **volop bezocht** door alle gasten van eiland. **Ondernemers** moeten **ruimte krijgen** om hiervoor, tijdens en na het seizoen op te **anticiperen**. Tevens moeten zij **meer zekerheid** krijgen over **hun bestaansrecht** en looptijd van hun vergunning om te kunnen blijven werken. Middels **een ondernemersloket** moeten lokale ondernemers hun vragen beantwoord kunnen krijgen en afspraken kunnen maken om zaken te regelen rondom hun exploitatie.

3.

De toeristenbelasting wordt in 2026 al verhoogd. Een verleggingsregeling voor de toeristenbelasting heeft daarom de voorkeur voor D66. Dit systeem geeft grote organisatie (zoals de VVV, De Krim en Landal) de machtiging om de toeristenbelasting direct met de gemeente te verrekenen. Daardoor vermindert de kans op fouten, fraude en het is een vereenvoudiging met minder persoonlijke administratie.

4.

Al jaren wil D66 dat bedrijventerreinen landschappelijk ingepast worden door middel van boomsingels om deze terreinen. Aanschaf van gronden zijn hierin een rem gebleken. Het **behoud** van het **Texelse landschap** sluit hier op aan. Gasten van het eiland komen naast de stranden en dorpen ook voor het eiland karakter en de bedrijven die in dit landschap staan maken dit beeld compleet. Revitalisering van bedrijventerreinen heeft voor D66 de voorkeur boven uitbreiding. Bepalend voor het uitbreiden van de bedrijventerreinen bij de buitendorpen is de vraag uit het betreffende dorp.

5.

Het **NIOZ** in combinatie met **de haven** is de belangrijkste plek op Texel om **internationale kennis** en innovatie om te zetten in nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden. D66 wil dit graag blijven ondersteunen!

6.

D66 Texel is voorstander van betere landbouw op het eiland. Door te **specialiseren** in duurzame, lokale en diervriendelijke producten, met **lagere belasting** voor milieu en volksgezondheid en behoud van **biodiversiteit**, gericht op een circulaire economie en korte ketens (kringlooplandbouw) kunnen boeren zich richten op kwaliteit en innovatie.

7.

Om **Texel aantrekkelijk** te houden voor jeugd en **jongvolwassenen** is het belangrijk evenementen op het eiland te organiseren. D66 pleit voor een **ruimere evenementenkalender** en een betere verspreiding hiervan. Uiteraard moet **overlast voorkomen** worden en is goed overleg met de gemeente, inwoners of andere instanties van belang.

8.

Om het toerisme draaiende te houden moeten veel ondernemers, nog, terugvallen op **seizoenskrachten** van de vaste wal of zelfs het buitenland. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt in deze branche is dit noodzakelijk geworden. Deze seizoenskrachten, vaak actief vanaf Pasen tot en met eind oktober dienen ergens **gehuisvest te worden**.

9.

Het **karakter** van de **Texelse dorpen** is een van de mooiste bezienswaardigheden op het eiland. De huizen in het centrum, de **mooie straatjes** en de **hofjes** her en der verstoep. D66 vindt het belangrijk hier aandacht aan te blijven schenken. **Passende** materialen bij renovatie en passende architectuur bij nieuwbouw. Behoud van karakter door gebruik van bijvoorbeeld echte **oude steentjes** in plaats van nieuwe met een oude look. Ook veel groen in de dorpen draagt daar aan bij. Lokale ondernemers en wisselende ambachten in het straatbeeld. Beleid om dat te sturen zou in onze ogen welkom zijn. Hoeveel souvenirwinkels méér zijn nog wenselijk? Dat natuurlijk in overleg met de branche.

Hoofdstuk VI

Organisatie & Communicatie

Organisatie & Communicatie

De gemeente Texel is de samenleving. Zij moet makkelijk benaderbaar zijn, inwoners en ondernemers ondersteunen en eenvoudig, transparant en proactief communiceren. Oplossend te werk gaan is belangrijk voor een gemeente en stap voor stap moeten we toewerken naar een beter Texel. Voor het goed functioneren van een democratie moet informatie toegankelijk zijn, samenwerkingen gezocht worden en en geluisterd worden naar betrokken burgerschap. De lokale politiek moet dicht bij de inwoners van Texel komen, op basis van vertrouwen en gedrag kan dit (hier ook) bereikt worden.

Burgerinspraak

App zwerfafval

Steunfractie

Transparantie

Right to challenge

1.

D66 is **voorzitter** van het inwonersberaad en neemt dit serieus als aanvulling op de gemeenteraad. Beladen onderwerpen, zoals windmolens, kunnen de raad niet passeren zonder dat het **inwonersberaad** hierover een **afgewogen mening** heeft kunnen vormen. Al sinds de oprichting van D66 staat **burgerinspraak** hoog in het vaandel en wordt participatie vanuit de wet steeds belangrijker en zelfs voorgeschreven.

2.

Thema-avonden, om ruim van te voren belangrijke onderwerpen te bespreken, sluit aan op actieve democratie. Samen met burgers en de gemeenteraad kunnen moeilijke dossiers besproken worden zodat bij de **uiteindelijke besluitvorming alle standpunten helder** zijn en meegewogen kunnen worden.

3.

Gemeentelijke projecten moeten ver vooraf makkelijk vindbaar zijn als actuele lange termijn planning op de website. **Inwoners** moeten in staat zijn **tijdig** een **mening** te vormen en **actief** een deelnemende **rol** te kunnen vervullen. **Inspraak bij de start!** Dit kan via kanalen zoals de krant, de website, social-media en reclameborden op straat. Ook moet er rekening gehouden worden met mensen die digitaal minder actief zijn. Bestaande kanalen hiervoor moeten dus blijven bestaan.

4.

D66 wil dat bijvoorbeeld **buurten** zelf budget krijgen voor uitgewerkte plannen om de kwaliteit van hun buurt te verbeteren. Het Burgerinitiatief en het **“Right to challenge”** moeten worden uitgewerkt in beleidsstukken. De financiële middelen daarvoor zijn dezelfde, of minder, dan die de gemeente anders zelf als kosten had moeten maken.

5.

Via een **eenvoudig** te bedienen **app** moeten **meldingen** van **zwerfafval**, achterstallig onderhoud en schade gemeld kunnen worden. Een voorbeeld hiervan is de Rotterdamse app MeldT. Middels een kaart kan iedereen zien wat er gemeld is en wat de huidige status ervan is. Hier wordt inmiddels aan gewerkt, wij houden vinger aan de pols.

6.

Er moet eenduidig beleid komen voor de dorpshuizen. De gemeente moet als doel hebben de dorpshuizen, gymzalen en andere gemeentelijke gebouwen op een zelfde niveau te brengen wanneer het gaat om verbouwingen en verduurzamen. Gelijke monniken, gelijke kappen.

7.

Om de **zelfstandige bestuurlijke positie** van Texel te behouden dient de **samenwerking** met de andere **Waddeneilanden** en de Noordkop voortgezet te worden op relevante onderwerpen en gemeenschappelijke regelingen.

8.

Om **verbinding** tussen burgers en de gemeente te creëren zou D66 graag een **vragen-halfuurtje** introduceren, voorafgaand aan de commissie-avond. **Uiteraard bent u ook van harte welkom bij onze steunfractie!**

Hoofdstuk VII

Gezondheid, Beweging, Kraamzorg

Gezondheid, Beweging, Kraamzorg

Voor D66 Texel is gezondheid meer dan zorg alleen: het gaat om vitaal opgroeien, waardig ouder worden en mee kunnen doen – fysiek, mentaal en sociaal. Wij zorgen voor sterke kraamzorg en verloskunde op het eiland, met passende huisvesting voor zorgprofessionals, zodat gezinnen hier kunnen blijven en zich welkom voelen. We zetten in op preventie met gezonde school- en bedrijfskantines, goede voedingsvoorlichting en initiatieven die lokaal en gezond eten stimuleren. Bewegen maken we laagdrempelig met jeugdwerk in alle dorpen en een centrale plek voor sport, zorg en ontmoeting. Daarnaast versterken we zorg op maat via de WMO, bestrijden we eenzaamheid en verlagen we de drempel om hulp te vragen, ook bij financiële zorgen. Met aandacht voor schuldpreventie en herstel voorkomen we stress en gezondheidsklachten. Zo bouwen we aan een gezond, betrokken en veerkrachtig Texel waar iedereen mee kan doen.

Kraamhulp

Hulp vragen

Cultuurbeurs

Jeugdwerk

Gezonde kantine

Texelse kinderen

1.

De **kraamhulp** en **verloskunde** hebben onze **steun hard nodig** en D66 wil zich hier graag voor inzetten. De verloskundigenpraktijk kan niet naar behoren functioneren zonder goede kraamhulp. De kraamhulp kan op haar beurt niet goed functioneren zonder goede organisatie, opleiding, huisvesting en financiële steun. D66 is momenteel actief in gesprek met de betrokken partijen om goed, gezamenlijk plan, te maken en een motie te kunnen indienen bij gemeenteraad. Tevens is het van belang de kraamhulp en verloskunde in **goede staat te houden** op het eiland om te voorkomen dat jonge gezinnen Texel verlaten of niet naar het eiland toe willen trekken. In een vergrijzende samenleving is het van groot belang **Texelse kinderen op de wereld** te blijven zetten, en dat **kan niet zonder de hulp** van de kraamhulp en verloskunde.

2.

Om ervoor te zorgen dat kraamhulp en verloskunde opgetuigd blijft moeten **zorgwoningen** gerealiseerd worden. D66 ziet kansen hiervoor aan het maatschappelijk bestemde blok aan de Emmalaan. Een nog nader te bepalen aantal flexibele woningen moet beschikbaar gesteld worden, en blijven, voor medewerkers aangesloten bij **Geboortezorg Texel** en de **verloskundigenpraktijk**. Zolang de medewerkers actief zijn in hun rol als kraamhulp en verloskundige moeten zij deze woningen kunnen bewonen.

3.

D66 is voorstander van een **actief voedingsbeleid** dat gezonde patronen in de **kindertijd** aanleert door betere voedselvoorlichting. Voedingsdeskundige kunnen hierbij een rol spelen door scholing te geven. Initiatieven zoals Texel Eet kunnen via een schooluitstapje inzicht geven over het belang van **gezond, lokaal geteeld voedsel**.

4.

Een **gezonde kantine** op **scholen** en bedrijven sluit aan bij een actief voedingsbeleid. Met alle goede voorlichtingen en bedoelingen zijn we er nog niet. Het is belangrijk kinderen maar ook volwassenen gezond en **verantwoord eten** aan te bieden, tegen een betaalbare prijs.

5.

Zorg op maat. Burgers met een lichamelijke beperking of chronische aandoening behoren toegang te hebben tot de Texelse maatschappij en hiervoor is maatwerk een vereiste. Via de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) is het voor de gemeente mogelijk ondersteuning te bieden. Hierbij kan gedacht worden aan woningaanpassingen, vervoersmiddelen of huishoudelijke hulp. Met **veel aandacht**, gericht op het **individu**, is het belangrijk de kwetsbaardere groep goed te helpen, in de gaten te houden en deel laten nemen aan te maatschappij. D66 wil hierbij ook **extra aandacht** vragen voor **eenzaamheid**. Initiatieven zoals Soep op Zondag zouden ondersteuning moeten krijgen zodat mensen die alleen zijn met elkaar in verbinding komen op plekken waar ze wellicht anders nooit komen. Als kleine gemeente zijn we het aan elkaar verplicht om voor elkaar te zorgen.

6.

Voorkomen is beter dan genezen! Goede **lichamelijke** en **geestelijke gezondheid** is essentieel om een fijn leven te hebben. Daar hoort goede voorlichting bij en laagdrempelige mogelijkheden tot **(samen) bewegen**.

7.

D66 is voorstander van **jeugdwerk** in alle Texelse **dorpen**. Sociale samenhang, talenontwikkeling, sport, muziek, cultuur en spel kunnen aangeboden worden en **voorkomen eenzaamheid bij jongeren**. Het voorkomt zwaardere jeugdzorg en stimuleert de algehele ontwikkeling van een kind. Jeugdwerk moet laagdrempelig aangeboden worden en eenvoudig te vinden zijn.

8.

De BKR-registratie is bedacht om overkreditering te voorkomen, het houdt bij welke **leningen** je hebt. Bij het aanvragen van bijvoorbeeld een hypotheek kijkt de geldverstrekker naar de BKR, wat niet perse slecht is, het voorkomt dat mensen meer lenen dan ze kunnen betalen. Echter, blijft een BKR registratie soms **tot wel vijf jaar** staan, ook **na aflossing**. Dit kan uiteraard voor **veel stress** zorgen. D66 wil dat de gemeente Texel zich aansluit bij het initiatief van de VNG om bij schulden een registratietermijn van 6 maanden te hanteren in het BKR register. Hiermee kunnen gemeenten voorkomen dat inwoners die hun schulden succesvol hebben afgerond daarvan nog jarenlang nadelige gevolgen ondervinden. Een tijdige signalering van schulden is essentieel en nog belangrijker; hulp bij herstel ervan. De gemeente kan niks aanpassen aan de BKR maar wel ondersteuning bij lessen over geld op scholen, campagnes over leningen, en praktische hulp via **geldcoaches** bieden. Een initiatief zoals Schuldmaatje is hier een goed voorbeeld van. Deze willen wij blijvend ondersteunen.

9.

D66 draagt kunst en cultuur een warm hart toe: iedereen heeft **recht op kunst en cultuur**. Cultuur verbindt: je komt ermee in contact met anderen en geeft je een ander perspectief of blik op onze samenleving. Dit kan een belangrijk middel tegen polarisatie zijn en de verbinding op sociaal en cultureel vlak komt het **welzijn** van de samenleving ten goede. D66 ondersteunt **nieuwe culturele initiatieven** op het eiland en heeft een warm hart voor bestaande organisaties en initiatieven.

10.

Om de **daad bij het woord** te voegen wil D66 Texel de **Cultuurbeurs** in het leven roepen. Met deze beurs willen we nieuw cultureel **initiatief stimuleren**. Inwoners kunnen elke twee jaar zichzelf of anderen voordragen; een onafhankelijke jury bepaalt de winnaar. De beurs bestaat uit een **stimuleringsbijdrage** van €1.000.

11.

D66 is blij met het gezondheidsplein. Om door te pakken moet er nu ook een **anonieme plek** komen waar jongeren een SOA zelftest kunnen kopen. Het cultuurhuis in samenwerking met de GGD zou hiervoor een optie zijn.

12.

Vragen om hulp is moeilijk. Zeker in kleine gemeenschappen waarbij de kans groot is dat je iemand tegen komt die je kent van de sportvereniging, de buurt of je werk. **D66 wil de drempel om hulp** in te schakelen voor bijvoorbeeld gezinnen met een kleine beurs of ouderen die niet meer rondkomen **verlagen**. Financiële uitdagingen zorgen voor onnodige stress en lichamelijke klachten, toch blijven de gelden bestemd voor deze groep onbenut op de plank liggen Een campagne moet gelanceerd worden: **Hulp vragen is oké!**

13.

Om **meer invulling** te geven aan bestemmingen zoals (sport)fysiotherapie, gezamenlijke **sportactiviteiten** voor ouderen, sport voor mensen met een beperking of letsel, fitness, begeleid trainen, yoga, pilates en andere sporten ziet D66 Texel het **bibliotheekgebouw** als een **centrale**, laagdrempelige plek waar zorg, beweging en ontmoeting samenkomen.

Hoofdstuk VIII

Mobiliteit

Mobiliteit

Mobiliteit houdt onze samenleving in beweging. Toerisme en lokale economie vragen om vervoersysteem dat logisch, toegankelijk en toekomstbestendig is ingericht. Veel inwoners ervaren drukte op de Texelse wegen en in de dorpen. Spreiding en alternatieven hebben voor D66 daarom de voorkeur. Zodat Texel bereikbaar blijft zonder aan de kwaliteit in te boeten.

Gasten parkeren buiten dorpen

Fietseiland

Hop-on Hop-off bussysteem

Oplaadpunten

Spreiding

1.

De dorpen gaan in de drukste weken van het jaar gebukt onder de vele parkerende bezoekers van Texel. D66 is **groot voorstander** van al deze gasten **aan de randen** van de **dorpen** te laten parkeren. **Parkeerplaatsen** moeten hier **gerealiseerd**, of de huidige parkeerplaatsen beter benut worden, zodat bewoners via een vergunningstelsel, in het dorp kunnen blijven parkeren. Voor **toeristen** geldt dat zij het **laatste stukje** naar de dorpscentra **te voet** afleggen.

2.

Om **minder auto's** op de weg te krijgen moet er een **beter openbaar vervoer** netwerk komen. Nu het aantal haltes van de TexelHopper onder de loep genomen wordt is van belang te schakelen op een alternatief. D66 is zeer enthousiast over een **Hop-on Hop-off bussysteem** waarbij een of meerdere bussen constant rondjes rijdt over het eiland. Deze bussen doen bijvoorbeeld alle dorpen, de boot, strandlagen en andere toeristische trekpleisters aan. In de zomermaanden moet het aantal bussen dat rijdt verhoogd worden terwijl in de winter minder bussen nodig zullen zijn. Met de aanschaf van een dag-, weekend-, week- of maandkaart kunnen **zowel Texelaar als toerist** gebruik maken van de Hop-on Hop-off bus. Ook scootmobielen moeten toegang kunnen hebben tot dit alternatief.

3.

D66 wil Texel als (elektrisch) **fietseiland** promoten. Met een schitterend netwerk aan mooie fietspaden over het hele eiland is niet meer dan logisch hier meer gebruik van te gaan maken. Het **stimuleren** van de **fiets** als vervoersmiddel draagt bij aan minder autoverkeer op het eiland. **Meer openbare oplaadpunten** is van belang om elektrische fietsen, scootmobielen en elektrische auto's te ondersteunen. D66 wil meer van dit soort oplaadpunten laten installeren.

4.

Om het fietseiland nog verder te ontwikkelen is behoud en **uitbreiding** van de **fietspaden** zeer welkom. Zo zou D66 graag nog een fietspad van de Redoute naar Den Hoorn zien. Fietzers hebben voor D66 overigens geen voorrang op auto's in verband met de doorstroming van het autoverkeer. D66 volgt hierbij graag de landelijke verkeersregels.

5.

D66 wil dat de gemeente in samenwerking met **Stichting Integratie Gehandicapten Texel** de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van gebouwen en openbare ruimten **beoordeelt**. Waar nodig moeten deze verbeterd en aangepast worden en altijd voldoen aan de wettelijke eisen.

6.

Om **doorstroming** van de boot via de **verbindingswegen** te **bevorderen** wil D66 terug naar 80 km/u, waar dit veilig kan. Een logisch snelheidsregime zorgt voor rustiger verkeersstromen, minder onnodige rem- en optrekmomenten en daarmee een **efficiënter brandstofgebruik**.

Hoofdstuk IX

Veiligheid,

Toezicht,

Handhaven

Veiligheid, Toezicht, Handhaven

Veiligheid is niet vanzelfsprekend maar wel een basisbehoefte. Samen zijn we verantwoordelijk voor deze veiligheid. Handhaving, gemeente maar ook actief burgerschap en sociale controle zijn van belang om het eiland een prettige plek te laten blijven. Op Texel hoeft de achterdeur niet op slot!

Vrouwen veilig

Vuilnisbelt 't Horntje

Politie

Brandweer

Leegstand

1.

Minder regels heeft de voorkeur voor D66. Maar als er dan nieuwe regels bijkomen dienen deze ook gehandhaafd te worden. Handhaving-programma's dienen op hun beurt ook weer geëvalueerd te worden.

2.

Samen bouwen aan een samenleving waarin je vrij bent om te bepalen hoe je je leven vormgeeft. En waarin je zelf zeggenschap hebt over je eigen lichaam en de nacht van jou is. Steeds vaker horen en zien we om ons heen berichten over **vrouwen** die zich **onveilig voelen**. D66 wil in samenwerking met lokale partners een **gemeentelijke campagne** starten waarbij vrouwen, jong en oud, **melding** gaan doen van **ongewenst gedrag**. Dit kan zijn een ongewenste aanraking in uitgaansgebied of dreigende opmerkingen op straat. Middels deze campagne hoopt D66 vrouwen het gevoel te kunnen geven dat het **oké is** hiervoor **hulp te vragen** en melding te maken. En dat mannen zich als 'dader' zich terdege realiseren dat juist zij nu aan zet zijn om hun (ongewenste) gedrag voortaan achterwege te laten.

3.

De **huidige bezetting** van politieagenten is **niet voldoende**, in de praktijk zijn dit vaak **slechts twee agenten** voor het hele **eiland**. Wanneer Texelse burgers of bezoekers aangifte willen doen moet dit in Den Helder gebeuren. Dit zorgt voor een drempel. D66 Texel wil graag weer een **politiebureau** dat **geopend** is voor het **publiek** en die niet alleen als station fungeert. Dit onderwerp willen we graag opnieuw bespreekbaar maken. Idealiter zouden **minimaal 12 agenten** wonen en werken **op het eiland** om aan de basissterkte te voldoen.

4.

Leegstand en recreatief gebruik van woningen dient te worden **tegengegaan**. Handhaving zal ingezet moeten worden indien een woning, die is bestemd voor permanente bewoning, niet als zodanig in gebruik is.

5.

De **vuilnisbelt** op 't **Horntje** is nog altijd niet opgeruimd en **vervuild het oppervlaktewater**. Daarmee is het een risico voor de toekomst. D66 wil dat er een motie aangenomen wordt om hiervan **direct prioriteit** te maken en milieudelicten te voorkomen.

6.

D66 Texel vindt dat **de brandweer** op het eiland minimaal op sterkte moet blijven, omdat zij **bij grote incidenten** het **eerste uur** volledig **op zichzelf** is aangewezen. Daarom zetten wij ons in voor het behoud van voldoende manschappen en cruciaal materieel, zoals **de waterwagen**, om de veiligheid van inwoners, toeristen en natuur te waarborgen.

Hoofdstuk X

Landschap, Flora, Fauna

Landschap, Flora & Fauna

Een gezonde omgeving gaat niet alleen over een huis of een school in de buurt. Het gaat ook over de kwaliteit van natuurgebieden, van de lucht die we inademen, het water in onze rivieren en de grond voor onze landbouw. Texel staat voor natuurbehoud, leefbaarheid, gemeenschapszin, en een duurzame toekomst - met ruimte voor ondernemen, zolang het in balans blijft met de natuur. Tegelijkertijd staat de gezondheid van mensen onder druk en is het van belang dat de schadelijke stoffen en bestrijdingsmiddelen verdwijnen.

Gezonde landbouw

Texels landschap

Brede natuursloten

Stranden

Meer bomen, meer groen

1.

Vanzelfsprekend is D66 voor **meer groen** in **alle dorpen**! Wanneer gewerkt gaat worden aan parkeerplaatsen de randen van alle dorpen hoeft dit niet ten koste te gaan van de parkeerplaatsen die reeds bestaan. Graag hanteert D66 hierbij de **3-30-300 regel**. Iedereen moet vanuit huis of werk minimaal drie bomen kunnen zien, in wijken is 30% groen en iedereen woont op maximaal 300 meter van de natuur.

2.

Het vastgestelde **Texelse beeldkwaliteitsplan** zou wat D66 betreft leidend moeten zijn voor **alle ontwikkelingen** of herinrichtingen op heel Texel en gekoppeld moeten worden aan het nieuwe omgevingsplan.

3.

D66 Texel staat voor **duurzame landbouw**. In het belang van natuur, gezondheid en waterkwaliteit zijn duidelijke en goede regels nodig. Tegelijkertijd moet dit gepaard gaan met ondersteuning, maatwerk en een realistisch toekomstperspectief voor boeren. Een concreet voorbeeld is het zo snel mogelijk verbieden van **schadelijke stoffen** zoals PFAS. Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat blootstelling aan bepaalde bestrijdingsmiddelen samenhangt met een verhoogd risico op ziekten zoals Parkinson. **D66 Texel** wil, in aansluiting op Europees beleid, hier zo snel mogelijk **duidelijke keuzes** in maken.

4.

D66 wil **niet minder landbouw** maar **wel gezondere landbouw**. Schadelijke stoffen willen we tegengaan zodat mens, water, dier, voedsel en natuur beschermd wordt. Goed afgestemde **bufferzones** tussen landbouw gebieden en natuurgebieden moeten voldoen aan de eisen. Het is belangrijk dat natuur de ruimte krijgt om te herstellen.

5.

Bomen. De gemeente heeft geen coherent beleid met betrekking tot bomen maar kapt en plaatst te veel ad hoc. D66 wil dat er de komende vier jaar **500 bomen** bij geplant worden in en rondom de dorpen. Naast het aanleggen van boomsingels bij industrie terreinen, willen we in overleg met particulieren geschikte locaties aanwijzen waar bomen bij kunnen. We willen de Texelaars betrekken bij dit plan. Op Texel zijn er diverse partijen actief in het beheer van natuur. **De gemeente** zelf **mist** echter een eigen '**regisseur**', met name in en rondom de dorpen. Om alle bovenstaande doelen te bereiken is binnen deze samenwerking en voor het uitvoeren van het beeldkwaliteitsplan een vast aanspreekpunt nodig. D66 Texel wil dat er 1 FTW vrij wordt gemaakt voor 1 of 2 ambtenaren die met gemeentewerken gaat werken aan een ecologisch verantwoord plan.

6.

Schuren in het open landschap moeten ingepast worden. Het is van **belang schuren** te bouwen die niet alleen praktisch, duurzaam en werkbaar zijn maar die ook iets **toevoegen** aan het **landschapsbeeld**. Door het vaststellen van kaders rondom typisch Texel schuren (stijl, kleur, etc.) ontstaan er eenheid in het landschap, subsidiemogelijkheden moeten voor meerkosten beschikbaar komen.

7.

Texel heeft een aantal **unieke natuurgebieden**. Niet alleen de Slufter maar ook de Mokbaai, de Hors, Waalenburg, de Vogelboulevard en andere gebieden zijn schitterende plekken voor dier en mens. Deze natuurgebieden dienen **goed bewaard** te blijven en duurzaam ontwikkeld te worden. Een **lange termijn visie** voor de gebieden moet worden uitgedacht waarbij rekening gehouden moet worden met recreatie zonder verstoring van broedgebieden. Duurzame natuurlijk ontwikkeling is omgaan met de natuur op een manier dat zij gezond blijft, zichzelf kan herstellen en ook in de toekomst **waardevol** kan zijn **voor mens en dier**.

8.

D66 is voor een duidelijke **indeling van natuurgebieden**. Gebieden die er zijn voor excellente natuurkwaliteit en biodiversiteit. Naast gebieden die geschikt zijn voor diverse vormen van recreatie. De Texelse natuur moet te bezoeken zijn door gasten om hen te inspireren en het belang van een gezonde natuur in te laten zien. Dit **bezoek** moet op **verantwoorde manier** ingevuld worden en uiteraard in overleg met de betreffende natuurorganisaties.

9.

De **Texelse stranden** zijn het **visitekaartje** van het eiland. Het trekt de **meeste toeristen** en wordt in het hoogseizoen druk bezocht. Het is onze taak deze stranden **schoon en opgeruimd** te houden. Initiatieven zoals Texel Plastic Vrij spelen hier al een belangrijke rol in. De gemeente moet hier actiever in mee gaan denken, helpen en ondersteuning bieden. Dit kan in **samenwerking** met lokale organisaties, ondernemers op het strand en partijen zoals Tatenhove of Amsing. Grote scheidingscontainers langs de strandslagen plaatsen (glas, plastic, karton, groen, rest, etc.) dragen bij aan een betere afvalstroom en gezondere stranden.

10.

D66 Texel is voor **subsiëren** van organisaties die zich bezig houden met agrarische natuurbeheer. Hierbij wordt gedacht aan **tuinwallen, bermen en kolken**. In dit kader is D66 zeer enthousiast om nog meer de **bloemen terug in de bermen** en rondom landbouwgebieden (of andere gebieden) te krijgen. Niet alleen staat het mooi maar is van groot belang voor de biodiversiteit.

11.

In verband met **wateroverlast** willen wij graag **brede natuursloten**. Dit zorgt niet alleen voor waterberging maar kan ook wateroverlast voorkomen en werken als tijdelijke opslag bij piekbelasting. In het veranderende klimaat zullen **hevige regenbuien** steeds vaker voorkomen. Tevens houden brede natuursloten meer zoetwater vast, wat **helpt tegen de verzilting** van bijvoorbeeld **landbouwgronden**. Ook zorgen brede sloten voor een betere ontwatering van de aanliggende gebieden. Qua natuur ontstaat er meer **plek** voor insecten, vogels en amfibieën en wordt het **leefgebied** van weidevogels **versterkt**. Brede natuursloten zijn wat D66 op Texel geen luxe maar een noodzakelijk systeem voor **waterveiligheid, landbouw, natuur en klimaatbestendigheid**.

12.

Schapenboeten, stolpschuren, en bijzondere landschapselementen en **cultureel erfgoed** zijn van **groot belang** voor het Texelse landschap. D66 wil blijvend gelden beschikbaar stellen voor deze zaken. Het onderwerp "stolpschuren" moet meer aandacht krijgen, we moeten er ons van bewust worden dat erfgoed **een bewezen magneet** voor recreatie en toerisme is. Het laat de bijzondere identiteit van ons eiland zien. Met behoud van landschap en dorpsgevoel wil D66 zich inzetten voor minder ingewikkelde regels als het gaat om vrijkomende agrarische bebouwing naar woningen.

13.

Jagen is geen sport voor D66 en **dierenleed dient voorkomen** te worden. Het kan alleen ingezet worden als middel voor faunabeheer.

Hoofdstuk XI

Financiën

Financiën

Gezonde gemeentelijke financiën moeten constant gecontroleerd blijven worden. Een evenwichtige en vooral begrijpelijke begroting maken en presenteren is van groot belang om controle over alle in- en uitkomsten te houden. D66 staat voor financiële degelijkheid en een bedrijfsvoering waarbij de nadruk ligt op efficiëntie en daadkracht.

Overzicht begroting

Kwaliteit

Actieve burgerparticipatie

Systeem toeristenbelasting

Overheveling

1.

Om voor Texelse inwoners duidelijk te maken welke **financiële keuzes** de **gemeenteraad** gemaakt heeft is een **overzichtelijke** en eenvoudig te begrijpen **begroting** belangrijk.

2.

D66 is zich bewust dat er grote projecten zoals het wegenonderhoud en het cultuurcentrum uitgevoerd worden. Wij verwachten daardoor nog veel extra uitgaven voor bijvoorbeeld herinrichtingen. Die zullen gaan drukken op de begroting.

3.

Het **ambtelijk apparaat** en de **kwaliteit** die zij moeten leveren **is nodig** om als gemeente onafhankelijk en representatief te blijven. D66 ziet ruimte in de **overhevelingen**, inmiddels vele miljoenen, van de jaarlijkse begroting. Hierbij denken we dat er voldoende ruimte binnen de begroting is om belastingverhogingen te voorkomen.

4.

Subsidies moeten standaard periodiek **geëvalueerd** worden. Komen de subsidies goed terecht, zijn ze voldoende en worden ze uitgegeven aan waar ze bedoeld voor zijn? Zowel het ambtelijk apparaat als **actieve burgerparticipatie** zijn hiervan bij belang.

5.

In geval van begrotingen moet meer rekening gehouden worden met **stijgende bouwkosten** in de komende jaren. Een standaard 10 tot 15 procent **extra rekenen** voor verwachte bouwkosten is niet onbelangrijk.

6.

Een **overkoepelend systeem** om alle **toeristenbelastingen** te innen moet uitvoerend worden. Een eenvoudig, veilig, te bedienen online systeem moet ervoor zorgen dat iedereen die toeristenbelasting dient te innen dit gemakkelijker en online gaat doen.

7.

Het ambtelijk apparaat en de kwaliteit die zij moeten leveren is nodig om als gemeente onafhankelijk en representatief te blijven. Nogmaals: D66 ziet ruimte in de overhevelingen, inmiddels vele miljoenen, van de jaarlijkse begroting. Hierbij denken we dat er voldoende ruimte binnen de begroting is om belastingverhogingen te voorkomen.

De Kieslijst

1. Astrid van de Wetering, Oudeschild
2. Marc Leclou, Den Burg
3. Duurt Holman, De Cocksdorp
4. Henk Jan Barendrecht, De Cocksdorp
5. Milan Holman, Den Burg.
6. Alexander Aardema, De Koog
7. Siebe Huitema, De Waal
8. Fedde van Overmeeren, Den Burg
9. Jacomien Bas, Den Hoorn
10. Christianne Verbraeken, Den Hoorn
11. Michiel Snijders, Den Hoorn
12. Ben Bakker, Den Hoorn
13. Han Lindeboom, Den Burg
14. Yolanda Brinkman, Den Hoorn
15. Rob van Damme, Den Burg
16. Ruurd Eijzinga, De Koog
17. Cor van Heerwaarden, Den Hoorn

Het bestuur van D66 Texel wordt gevormd door Michiel Snijders (voorzitter), Fedde van Overmeeren (penningmeester) en Milan Holman (secretaris).

www.d66.nl/texel

bestuur@d66texel.nl

D66
TEXEL

Het kan **hier** ook